

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

อิสลามเป็นระบอบการดำเนินชีวิตที่มุสลิมทุกคนจะต้องเรียนรู้และปฏิบัติ เพื่อการดำรงชีวิตประจำวันในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การเรียนรู้เกี่ยวกับศาสนาอิสลามหรืออิสลามศึกษาหรือศาสตร์ต่างๆ ทั้งศาสตร์ภาคฟิสิกส์และศาสตร์ที่เป็นภาคฟิสิกส์ฟายะฮ์ เพื่อการดำรงชีพอยู่ในโลกนี้อย่างสงบสุข ถือเป็นหน้าที่ของมุสลิมทุกคนที่จะต้องศึกษาและปฏิบัติตั้งแต่อยู่ในเปลจนถึงหลุมฝังศพ ดังนั้นการเรียนรู้ศาสตร์ต่างๆ ที่อัลเลาะห์ ﷻ กำหนดไว้ จึงถือเป็นภารกิจของแต่ละบุคคลที่จะหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาทางด้านกาย วาจาและใจของผู้ศรัทธาให้ดำรงอยู่ในฐานะบ่าวผู้ที่ศรัทธาต่ออัลเลาะห์ ﷻ อย่างมั่นคง มีคุณธรรมจริยธรรมที่ก่อให้เกิดความสุขแก่ตนเองและส่วนรวมตามที่ศาสนากำหนด ดังคำสอนของท่านศาสดา ﷺ ที่ได้เน้นย้ำถึงความจำเป็นในการศึกษาหาความรู้ของแต่ละบุคคล ซึ่งท่านอิบนุ มาญะฮฺ ได้บันทึกไว้ว่า

((طلب العلم فريضة على كل مسلم))

ความว่า “การแสวงหาความรู้เป็นวาญิบเหนือมุสลิมทุกคน”

(บันทึกโดย Ibn Majah, 1998 : 224)

จากคำสอนดังกล่าว จะเห็นได้ว่า อิสลามเป็นศาสนาที่ให้ความสำคัญในเรื่องการศึกษาและการแสวงหาความรู้ของมวลมนุษยชาติเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากโองการแรกที่ถูกประทานแก่ท่านศาสดา ﷺ ซึ่งได้กล่าวถึงการสร้างองค์ความรู้ ดังคำตรัสที่ว่า

أَقْرَأَ بِأَسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ۝ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ۝ أَلَمْ يَكُنْ أَكْرَمًا ۝

أَلَمْ يَكُنْ أَكْرَمًا ۝ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ۝ عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ۝

ความว่า “จงอ่านด้วยพระนามแห่งพระเจ้าของเจ้าผู้ทรงบังเกิด ทรงบังเกิดมนุษย์จากก้อนเลือด จงอ่านเถิดและพระเจ้าของเจ้านั้นผู้ทรงใจบุญยิ่ง ผู้ทรงสอนการใช้ปากกา ผู้ทรงสอนมนุษย์ในสิ่งที่เขาไม่รู้”

(อัล-อะลัก : 1-5)

จากโองการดังกล่าวพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ได้ทรงย้ำคำสั่ง “จงอ่าน” ถึงสองครั้งในเวลาเดียวกัน ทั้งนี้จะบอกถึงความสำคัญของการอ่านซึ่งเป็นปัจจัยหลักของการศึกษาและแสวงหา

ความรู้ มนุษย์ที่มีความรู้เท่านั้นที่สามารถแยกแยะความดี ความชั่วและสามารถเข้าถึงความประสงค์ของพระองค์ได้ ดังโองการคัมภีร์อัลกุรอานที่พระองค์ตรัสอีกว่า

وَتِلْكَ الْأَمْثَلُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ وَمَا يَعْقِلُهَا إِلَّا الْعَالِمُونَ ﴿٤٣﴾

ความว่า “ และเหล่านี้คืออุปมาทั้งหลายที่เราได้เปรียบเทียบมัน สำหรับปวงมนุษย์ แต่ไม่มีผู้ใดตระหนักมันได้นอกจากผู้มีความรู้เท่านั้น”

(อังกาบุด : 43)

หากจะกล่าวถึงอิสลามแล้ว ความรู้นั้นเป็นสิ่งประเสริฐยิ่ง อัลเลาะห์ ﷻ จะทรงยกระดับคนมุอิมินที่มีวิชาความรู้ให้อยู่เหนือคนที่ไม่มีความรู้ นอกจากนี้อัลเลาะห์ ได้ยกย่องและเชิดชูเกียรติแก่ผู้เพียรพยายามในการศึกษาหาความรู้ เนื่องจากความรู้เป็นสิ่งที่จะยกระดับคุณภาพชีวิตของมนุษย์ให้ดียิ่งขึ้น ดังที่ได้คำตรัสไว้ในคัมภีร์อัลกุรอาน ที่ว่า

يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ ۗ وَاللَّهُ بِمَا

تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١١﴾

ความว่า “อัลเลาะห์ ﷻ จะทรงยกย่องเทิดเกียรติแก่บรรดาผู้ศรัทธาในหมู่พวกเจ้า และบรรดาผู้ได้รับความรู้หลายชั้นและอัลเลาะห์ ﷻ ทรงรอบรู้อย่างในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ”

(อัล-มูญาดลละฮฺ : 11)

นอกจากนี้ พระองค์ยังได้กล่าวถึง ความแตกต่างระหว่างผู้ที่มีความรู้กับผู้ที่ไม่มีความรู้ ivo อย่างชัดเจนในโองการที่ว่า

قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ۗ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو

الْأَلْبَابِ ﴿٩﴾

ความว่า “จงกล่าวเถิดมุฮัมมัด บรรดาผู้รู้และบรรดาผู้ไม่รู้จะเท่าเทียมกันหรือ? แท้จริงบรรดาผู้สติปัญญาเท่านั้นที่จะใคร่ครวญ”

(อัล-ซูมา : 9)

จากโองการข้างต้น จะเห็นได้ว่า อัลเลาะห์ ﷻ ได้แบ่งมนุษย์เป็นสองประเภท คือ ผู้ที่มีความรู้ กับ ผู้ที่ไม่มีความรู้ ซึ่งสถานภาพของบุคคลทั้งสองประเภทนี้ จะมีความแตกต่างกันทั้งในด้านการดำรงชีวิต ความรอบรู้ในเรื่องต่างๆ และสำคัญที่สุด คือ การตัดทอนต่อพระองค์ ความหวนเกรงต่อการถูกลงโทษในโลกหน้า และการหวังความเมตตา การตอบแทนจากพระเจ้า ซึ่งจะทำให้มนุษย์ที่มีความรู้จะปฏิบัติแต่ความดี ดำรงตนอยู่ในศีลธรรม และห่างไกลจากการปฏิบัติตนที่ต่ำทราม

อัลเลาะห์ ﷻ จะทรงยกระดับคนมุสลิมผู้ศรัทธาที่มีวิชาความรู้ให้อยู่เหนือคนที่ไม่มีความรู้ ซึ่งคนเหล่านั้นจะเป็นผู้ที่ยำเกรงพระองค์อย่างแท้จริง ดังปรากฏในโองการ

وَمِنَ النَّاسِ وَالْدَّوَابِّ وَالْأَنْعَامِ خَلْفُكَ كَذَلِكَ إِنَّمَا
 خَشِيَ اللَّهُ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ

ความว่า “และในหมู่มนุษย์ และสัตว์ และปศุสัตว์ ก็มีหลากหลายสี เช่นเดียวกัน แท้จริง บรรดาผู้ที่มีความรู้จากปวงบ่าวของพระองค์เท่านั้นที่เกรงกลัวอัลเลาะห์ แท้จริงอัลเลาะห์ นั้นเป็นผู้ทรงอำนาจ ผู้ทรงอภัยเสมอ”

(ฟาฏีร : 28)

ในโองการนี้ เป็นการยืนยันถึงความสำคัญของวิชาความรู้ซึ่งจะทำให้มนุษย์มีความเกรงกลัวในการลงโทษของพระเจ้า ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติแต่ความดี และห่างไกลจากความชั่ว นอกจากนี้วิชาความรู้ยังเป็นเครื่องมือสำหรับมนุษย์ในการแยกแยะระหว่างความจริงและความเท็จ ความดีและความชั่ว

เมื่อพิจารณาจากโองการต่างๆ ที่พระองค์ทรงประทานลงมานั้น จะเห็นได้ว่า อิสลามได้ตระหนักถึงความรู้และไม่ได้คำนึงว่าความรู้นั้นจะเป็นความรู้ทางโลก หรือทางธรรมและไม่ได้คำนึงว่าความรู้นั้นจะมาจากผู้ใดเพราะความรู้นั้นเป็นองค์ความรู้ที่ได้รับการบูรณาการมาแล้ว ดังที่อัลกีนดี มีทัศนะว่า ความรู้ในอิสลาม จะครอบคลุมความรู้ทั้งทางธรรมและทางโลก ซึ่งในความเป็นจริงแล้วการศึกษาในอิสลามยังเป็นกระบวนการอบรมและบ่มเพาะ สติปัญญา ร่างกายและจิตวิญญาณเพื่อผลิตมนุษย์ที่สมบูรณ์ หลายคุณลักษณะ ดังนี้ อัด-ดร์บียะฮฺ หมายถึงการอบรม การขัดเกลาจิตใจ อัด-ตะออลีม หมายถึง การถ่ายทอดความรู้ ซึ่งหมายถึงความรู้ทางศาสนาและทางโลก อัด-ตะออดีบ หมายถึง การอบรมบ่มนิสัย คุณธรรมและมีระเบียบวินัย (อิบราฮีม ณรงรักษาเขต, 2551)

ในทำนองเดียวกัน การศึกษาอิสลามยังมีความสอดคล้องกับมิติทางการศึกษาของประเทศไทยอีกด้วย ดังจะเห็นได้จาก รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดให้บุคคลมีสิทธิเสมอกันในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ซึ่งรัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่มีการเก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาของรัฐ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช

2545 ในมาตราที่ 6 ได้กำหนดให้ การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม แห่งการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัดการศึกษา ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้ ในมาตรา 23 และมาตรา 24 ได้กำหนดแนวการจัดการศึกษาให้เน้นทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสม อีกทั้งต้องฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ซึ่งสามารถกระทำโดยผ่านกระบวนการให้ความรู้ที่ แยกย่อย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทั้งในด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

โดยสรุปแล้ว เป้าหมายสูงสุดของการศึกษาในอิสลามคือการสร้างมนุษย์เพื่อการอิบาดะฮ์ และการเป็นเคาะลีฟะฮ์ ของพระองค์บนผืนแผ่นดิน การที่มนุษย์จะเป็นบ่าวที่เคารพภักดีต่ออัลเลาะห์และเป็นเคาะลีฟะฮ์ได้ ต้องเป็นมนุษย์ที่ศอลิห นั่นก็คือ การมีซึ่งคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีงาม สามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขทั้งโลกดุนยาและอาคิเราะฮ์ กระนั้นก็ตามในการที่จะทำให้บุคคลหนึ่งเข้าถึงการศึกษาและสำเร็จตามเป้าหมายการจัดการศึกษา เป็นผู้ที่ยึดมั่นกับหลักคำสอนของอิสลามและการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องนั้นจะต้องผ่านกระบวนการศึกษาอย่างมีระบบโดยต้องเริ่มตั้งแต่หน่วยที่เล็กที่สุดของสถาบันทางสังคม นั่นคือ สถาบันครอบครัวซึ่งในขั้นนี้ พ่อแม่ ผู้ปกครองมีส่วนอย่างมากในการกำหนดทิศทางการศึกษาให้แก่บุตรและผู้ที่อยู่ภายใต้การปกครอง เพื่อให้เขาเหล่านั้นเติบโตขึ้นมาเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ เป็นที่ต้องการของสังคม ซึ่งหากสังคมใดประกอบด้วยประชาชนที่มีการศึกษาดี สังคมนั้นย่อมพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการจัดการศึกษาในระดับมูลฐานของชุมชนย่อมเป็นรากฐานที่สำคัญยิ่งของประเทศชาติ (สงบ ลักษณะ, 2533) ในที่สุดสามารถเป็นผู้นำที่จะนำมาซึ่งความก้าวหน้า ความผาสุกบนหน้าแผ่นดิน ทั้งในโลกนี้และโลกหน้า

ดังนั้น การจัดการศึกษาให้เกิดผลดี มีประสิทธิภาพ ตรงตามความต้องการของประชาชน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ต้องอาศัยสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ซึ่งได้กล่าวไว้ในมาตรา 11 ว่า “บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการศึกษาภาคบังคับและตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องตลอดจนได้รับการศึกษานอกเหนือจากการศึกษาภาคบังคับตามความพร้อมของครอบครัว” และได้ขยายความการศึกษาภาคบังคับและการศึกษานอกเหนือจากการศึกษาภาคบังคับไว้ว่า ให้มีการศึกษาภาคบังคับเป็นเวลาสิบห้าปี โดยให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหกให้เข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งได้แก่ โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนที่สังกัดสถาบันศาสนาทุกศาสนา” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) ซึ่งเมื่อย้อนกลับไปวิเคราะห์ดูจะเห็นได้ว่า การศึกษาภาคบังคับดังกล่าวนี้ ส่วนหนึ่งหมายถึง การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตนเอง

การศึกษาระดับมัธยมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานปีพุทธศักราช 2551 โดยแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การมัธยมศึกษาที่ 16 (สพม.16) เป็น 1 จากจำนวนทั้งหมด 42 เขตพื้นที่มัธยมศึกษาทั่วประเทศไทยตามประกาศราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม พุทธศักราช 2553 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) รับผิดชอบโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในพื้นที่จังหวัดสงขลาและจังหวัดสตูล สำหรับจังหวัดสตูลนั้นมีโรงเรียนมัธยมศึกษาที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การมัธยมศึกษาที่ 16 ทั้งสิ้นจำนวน 12 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียนมุสลิมทั้งสิ้น 5,225 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556) ส่วนทางด้านโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสตูล มีจำนวนทั้งสิ้น 17 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 6,548 คน (สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล, 2556) อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล (สช.สตูล) ซึ่งรวมจำนวนนักเรียนมุสลิมที่กำลังเรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดสตูลทั้งสิ้น 11,773 คน

เนื่องจากการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาให้กับวัยรุ่น (ลิขิต กาญจนภรณ์, 2548) วัยรุ่นเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างวัยเด็กและวัยผู้ใหญ่ อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 13-19 ปี ซึ่งจะมีการเปลี่ยนแปลงต่างๆ เกิดขึ้นมากมาย ทั้งด้านโครงสร้างของร่างกายที่เกี่ยวกับระบบฮอร์โมน และสรีระทางกายภาพ ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่จะต้องไปพบเจอผู้คนมากขึ้นและการคบเพื่อนต่างเพศ ด้านอารมณ์ที่มีการแปรปรวน เปลี่ยนแปลงบ่อย หรือที่เรียกว่า “วัยพายุบูแคม” (Street and Strom) ต้องการค้นพบตนเอง มีความกล้าได้กล้าเสีย กล้าตัดสินใจท่ามกลางความลังเลหรือไม่มั่นใจ เชื่อฟังและทำตามเพื่อนมากกว่าผู้ปกครอง (อารี ตันท์เจริญรัตน์, 2551) แต่ในทางกลับกัน การศึกษาในช่วงวัยรุ่น หรือในระดับมัศึกษานั้นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง พ่อแม่ผู้ปกครอง รวมทั้งครูอาจารย์ต้องช่วยกันประคับประคอง ชัดเกล้าจิตใจ ทางด้านคุณธรรม จริยธรรม รวมไปถึงด้านวิชาการในศาสตร์ต่างๆ ทั้งสาขาวิชาทางด้านศาสนา และองค์ความรู้ทางด้านสามัญ เพื่อให้ซึมซับและได้รับประสบการณ์ที่ดีให้มากที่สุด เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตและการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไปในสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ต่อไป

จังหวัดสตูลตั้งอยู่ทางตอนใต้สุดของประเทศทางด้านฝั่งทะเลอันดามัน มีอาณาเขตติดกับประเทศมาเลเซีย รายได้หลักมาจากเกษตรกรรม ประมง การท่องเที่ยวและการค้าขายตามแนวชายแดน ประชากรของจังหวัดสตูลส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม (สำนักงานจังหวัดสตูล, 2556) สภาพพื้นที่ทั่วไปเป็นเนินเขาและภูเขาสูง มีชุมชนที่อาศัยบนพื้นที่ที่เป็นเกาะอยู่กลางทะเลทำให้ขาดการพัฒนาและการเข้าถึงปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านคุณภาพชีวิต และการขาดโอกาสทางการศึกษา อันเนื่องมาจากจังหวัดสตูลยังไม่มีสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่สามารถรองรับและตอบสนองความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้นักเรียนที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสตูลที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ขาดโอกาสในการได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นอย่างเต็มศักยภาพของผู้เรียน และที่สามารถเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาไปแล้วยังมีจำนวนไม่น้อยที่มีการลาออกและสอบเข้าใหม่ในสาขาวิชาที่เปลี่ยนไปจากเดิม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศตูล, 2550) จากรายงานการประเมินผลการทดสอบระดับชาติของสถาบันทดสอบ

ทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พบว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสตูลลดลงอย่างเห็นได้ชัดเจน (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2555)

ดังนั้น ผู้ปกครองนั้นควรให้ความสำคัญพลอดภัยกับบุตรหลานของตนโดยการตัดสินใจเลือกโรงเรียนที่ดี มีการเรียนการสอนในองค์ความรู้อิสลาม มีเพื่อนที่ดีและชุมชนที่ดี เพื่อที่บุตรหลานของพวกเขาจะได้มีความศรัทธา และจริยธรรมที่ดีงาม เช่นเดียวกับการได้รับการศึกษาอบรมให้มีร่างกายที่สมบูรณ์ แข็งแรง จิตใจที่ปกติแจ่มใส และมีสติปัญญาที่รู้จักคิดไตร่ตรอง ซึ่งผู้ปกครองจะไม่สำเร็จเลยหากบุตรหลานของเขาตกอยู่ในบรรยากาศที่ออกห่างจากศรัทธา ศีลธรรมหย่อนยาน สภาพจิตใจย่ำแย่ กลายเป็นผู้มีร่างกายอ่อนแอ ถ้าหลังทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และวัฒนธรรม ไม่สามารถต่อสู้กับกระแสสังคมวัตถุนิยมและจิตวิญญาณที่นับวันจะรุนแรงมากยิ่งขึ้น เป็นผลให้บุตรหลานรุ่นใหม่ ถูกหลอมละลายไปกับความเห่อเหิมของสังคม จึงสะท้อนออกมาสู่ความเป็นญาติเสียอย่างน่าอดสู้อย่างยิ่งนัก ในทางกลับกันจิตวิญญาณแห่งอัลอิสลามของบุตรหลาน เยาวชน คนรุ่นใหม่เท่านั้นที่จะสามารถกอบกู้ความดีเหล่านี้กลับคืนมา

โดยสรุปแล้ว พ่อแม่ ผู้ปกครองจะต้องเข้ามามีบทบาทในการวางแผนตัดสินใจอนาคตทางการศึกษาให้กับบุตรและผู้ที่อยู่ภายใต้การปกครองของตนเองให้มากขึ้นและมีการดำเนินการอย่างมีระบบและขั้นตอนอย่างชัดเจนเนื่องจากสถานศึกษาแต่ละแห่งมีผลต่อการศึกษารายละเอียดจิตใจและการเตรียมความพร้อมต่อการเข้าศึกษาต่อของนักเรียนที่แตกต่างกัน และที่สำคัญที่สุดคือการทำให้บุตรหลานในการปกครองได้เข้าถึงองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์และนำไปสู่การเป็นป่าวที่ดีของอัลเลาะห์ ﷻ เพื่อได้รับความโปรดปรานจากพระองค์ทั้งในโลกนี้และโลกหน้าต่อไป

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในจังหวัดสตูล มีความเชื่อมั่นว่า การศึกษาวิจัยเรื่อง “องค์ประกอบในการตัดสินใจของผู้ปกครองมุสลิมที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนต่อในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสตูล” ในครั้งนี้จะทำให้ผู้วิจัยทราบถึงองค์ประกอบในการตัดสินใจของผู้ปกครองมุสลิมที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนต่อในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสตูล นอกจากนี้ยังสามารถนำผลการวิจัยที่ได้ในครั้งนี้ ไปเผยแพร่และนำเสนอต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและรับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษาในจังหวัดสตูล เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการวางแผนการบริหารจัดการการศึกษาอิสลามให้เกิดขึ้นในจังหวัดสตูลอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป และให้สอดคล้องกับความคาดหวังและความต้องการของผู้ปกครองในบริบทของจังหวัดสตูลอีกด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับขององค์ประกอบในการตัดสินใจของผู้ปกครองมุสลิมที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนต่อในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสตูล

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบองค์ประกอบในการตัดสินใจของผู้ปกครองมุสลิมที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนต่อในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสตูล แยกตามลักษณะของผู้ปกครอง ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัวต่อเดือน และประเภทของโรงเรียน

1.2.3 เพื่อประมวลข้อเสนอแนะในการตัดสินใจของผู้ปกครองมุสลิมที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสตูล

1.3 คำถามในการวิจัย

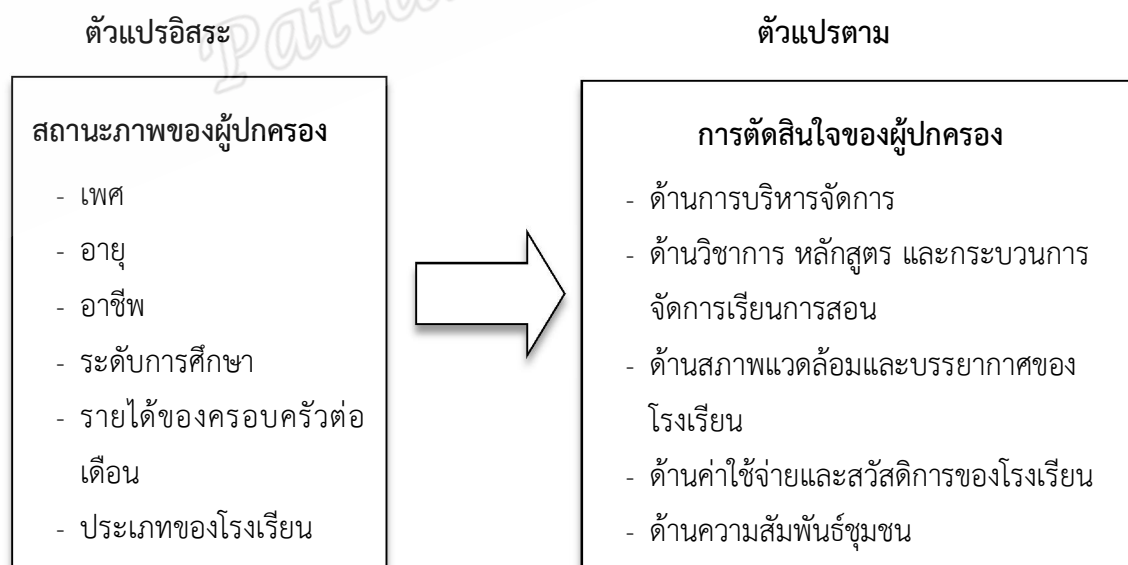
1.3.1 องค์ประกอบในการตัดสินใจของผู้ปกครองมุสลิมที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนต่อในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสตูล อยู่ในระดับใด

1.3.2 องค์ประกอบในการตัดสินใจของผู้ปกครองมุสลิมที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนต่อในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสตูล แยกตามลักษณะของผู้ปกครอง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของครอบครัวต่อเดือน และประเภทของโรงเรียนมีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

1.3.3 ข้อเสนอแนะ ในการตัดสินใจของผู้ปกครองมุสลิมที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสตูล มีอะไรบ้าง

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สำหรับการวิจัย เรื่อง องค์ประกอบในการตัดสินใจของผู้ปกครองมุสลิมที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนต่อในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสตูล ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและจากแนวคิดของนักทฤษฎี ที่สำคัญๆ จนสามารถสังเคราะห์พร้อมทั้งประมวลเพื่อสรุปประเด็นองค์ประกอบในการตัดสินใจของผู้ปกครองมุสลิมที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนต่อในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสตูล ได้เป็น 5 ด้าน ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดและการวิจัย

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1.5.1 ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษาเฉพาะโรงเรียนในจังหวัดสตูล ประจำปีการศึกษา 2556 โดยใช้จำนวนนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสตูลทั้งในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาที่ 16 และสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล จำนวนทั้งหมด 11,773 คนได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณโดยใช้สูตรทาโร ยามาเน่ (อ้างถึงใน ยุทธ ไกยวรรณ, 2545) ได้จำนวน 387 คน

1.5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบในการตัดสินใจของผู้ปกครองมุสลิมที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนต่อในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสตูล ใน 5 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านการบริหารจัดการ
- 2) ด้านวิชาการ หลักสูตร และกระบวนการจัดการเรียนการสอน
- 3) ด้านสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของโรงเรียน
- 4) ด้านค่าใช้จ่ายและสวัสดิการของโรงเรียน
- 5) ด้านความสัมพันธ์ชุมชน

1.5.3 ขอบเขตด้านตัวแปร ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรในการวิจัยดังนี้

- 1) ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และประเภทของโรงเรียน
- 2) ตัวแปรตาม ได้แก่ องค์ประกอบในการตัดสินใจของผู้ปกครองมุสลิมที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนต่อในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสตูล ทั้ง 5 ด้าน ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการ ด้านวิชาการ หลักสูตร และกระบวนการจัดการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของโรงเรียน ด้านค่าใช้จ่ายและสวัสดิการของโรงเรียน ด้านความสัมพันธ์ชุมชน

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ได้ทราบถึงองค์ประกอบในการตัดสินใจของผู้ปกครองมุสลิมที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนต่อในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสตูล

1.6.2 ได้ทราบผลการเปรียบเทียบองค์ประกอบในการตัดสินใจของผู้ปกครองมุสลิมที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนต่อในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสตูล ตามตัวแปรและข้อจำกัดของผู้ปกครองที่แตกต่างกัน

1.6.3 ผลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการการศึกษาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายและความคาดหวังของผู้ปกครองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสตูล อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด ต่อไป

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้คำศัพท์บางคำในความหมายและขอบเขตจำกัดดังนี้

1.7.1 องค์ประกอบในการตัดสินใจ หมายถึง การที่ผู้ปกครอง ตกลงใจที่จะส่งบุตรหลานเข้าเรียนในระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดสตูล โดยผ่านการพิจารณาถึงองค์ประกอบทั้ง 5 ด้าน ดังนี้ องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการ องค์ประกอบด้านวิชาการ หลักสูตร และกระบวนการจัดการเรียนการสอน องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของโรงเรียน องค์ประกอบด้านค่าใช้จ่ายและสวัสดิการของโรงเรียน และองค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ชุมชน

1.7.2 ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง การที่โรงเรียนและองค์กรมีผู้นำ ที่มีความวิสัยทัศน์ มีความเข้าใจ มีปฏิภาณไหวพริบดี มีความสามารถในการประสานงานและตัดสินใจได้อย่างฉลาด มีทักษะในการเป็นผู้นำที่ดี จนเป็นที่ยอมรับของบุคคลกร ผู้ปกครองนักเรียน และท้องถิ่น จนทำให้โรงเรียนมีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา และเป็นผู้ที่ดูแล ควบคุม ดำเนินการ โรงเรียนได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการจัดการศึกษาจาก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

1.7.3 ด้านวิชาการ หลักสูตร และกระบวนการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสตูล ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน การจัดกิจกรรมการสอน ให้นักเรียนมีทักษะด้านการอ่าน คิด วิเคราะห์ ซึ่งส่งผลให้นักเรียนได้รับความรู้ ตลอดถึงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น ส่งผลให้นักเรียนสามารถสอบเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาเพิ่มมากขึ้น เป็นการสร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียน ตลอดจนได้รับการยอมรับจากนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนเพิ่มมากขึ้น

1.7.4 ด้านสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของโรงเรียน หมายถึง การจัดสิ่งแวดลอมภายในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสตูล ให้มีบรรยากาศทางวิชาการ และมีสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่ มีความปลอดภัย มีการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีห้องปฏิบัติการเพียงพอกับจำนวนนักเรียน และอยู่ท่ามกลางสังคมและวัฒนธรรมบรรยากาศแบบอิสลาม

1.7.5 ด้านค่าใช้จ่ายและสวัสดิการของโรงเรียน หมายถึง อัตราการเก็บค่าเล่าเรียนตามที่รัฐกำหนด และการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกินจากรัฐจัดสรรให้ ซึ่งเป็นเงินที่ผู้ปกครองต้องจ่ายให้โรงเรียน รวมถึงการจัดบริการเครื่องอำนวยความสะดวก และปัจจัยพื้นฐานแก่นักเรียนเพื่อความ เป็นอยู่ที่ดีและความปลอดภัยแก่นักเรียน

1.7.6 ด้านความสัมพันธ์ชุมชน หมายถึง ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยโรงเรียนช่วยเหลือกิจกรรมของชุมชน และชุมชนเข้ามามีบทบาทในการบริหาร ด้านการจัดการศึกษา และช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น ทั้งจากผู้ปกครอง และศิษย์เก่า ตลอดทั้งการเผยแพร่

ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนให้กับชุมชน และการเป็นแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมให้แก่ชุมชน

1.7.7 ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ปกครองที่นับถือศาสนาอิสลาม ที่รับนักเรียนไว้ในความปกครองหรืออุปการะเลี้ยงดู หรือบุคคลที่นักเรียนร่วมอยู่อาศัยด้วย และเป็นนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนที่อยู่ในจังหวัดสตูลประจำปีการศึกษา 2556

1.7.8 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การมัธยมศึกษา (สพม.) หมายถึง โรงเรียนที่สอนหลักสูตรสามัญศึกษา ตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาที่ 16 เฉพาะจังหวัดสตูลเท่านั้น

1.7.9 โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน (สช.) หมายถึง โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่เปิดสอนในหลักสูตรศาสนาควบคู่สามัญ ตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูลเท่านั้น

1.7.10 ตัวแทนผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกมาเป็นตัวแทนเพื่อการสัมภาษณ์ที่นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งรับนักเรียนไว้ในความปกครองหรืออุปการะเลี้ยงดู หรือบุคคลที่นักเรียนร่วมอยู่อาศัยด้วย และเป็นนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนที่อยู่ในจังหวัดสตูลประจำปีการศึกษา 2556

1.8 ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดข้อตกลงเบื้องต้นไว้ ดังนี้

1.8.1 การอ้างอิงคัมภีร์อัลกุรอานผู้วิจัยจะใช้มาตรฐานการอ้างอิงโดยระบุชื่อสุเราะฮ์และลำดับอายะฮ์ เช่น อัล-อะลัก : 17 หมายถึง สุเราะฮ์ อัล-อะลัก อายะฮ์ที่ 17

1.8.2 การอ้างอิงอัลหะดีษผู้วิจัยจะอ้างอิงผู้บันทึกหะดีษและหมายเลขหะดีษ เช่น (หะดีษบันทึกโดย al-Bukhariy หะดีษ หมายเลข 2200) โดยใช้การเขียนแบบเชิงอรรถ

1.8.3 การแปลความหมายอายะฮ์คัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย ผู้วิจัยจะยึดคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมความหมายของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ ประเทศไทย ซึ่งจัดพิมพ์และเผยแพร่โดยศูนย์กษัตริย์พะฮัด เพื่อการพิมพ์คัมภีร์อัลกุรอานแห่งนครมะดีนะฮ์ มุเนาวเราะฮ์ ฮ.ศ.1419

1.8.4 การแปลตำราหนังสือและเอกสารต่างๆ ที่เป็นภาษาต่างประเทศมาเป็นภาษาไทย ผู้วิจัยจะแปลความหมายโดยภาพรวม และจะคงรักษาความหมายของข้อความเดิมอย่างสมบูรณ์ที่สุด

1.8.5 การปริวรรตอักษรอาหรับ - ไทย และ อาหรับ - อังกฤษ ผู้วิจัยจะใช้อักษรที่เทียบโดยวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และตารางปริวรรตอักษรของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกา

1.8.6 การอ้างอิงผู้วิจัยจะใช้การอ้างอิงแบบนาม - ปี (Author - Date) โดยระบุชื่อผู้แต่ง ปีที่พิมพ์ และเลขหน้าที่ใช้อ้างอิงในวงเล็บ (...)

1.9 สัญลักษณ์

1.9.1 สัญลักษณ์ เป็นภาษาอาหรับที่มาจากคำว่า “คือลัลลอฮูอะลัยฮิวะสัลลัม” ซึ่งมีความหมายว่า “ขออัลเลาะห์ทรงประทานความโปรดปรานและความสันติแก่ท่าน” เป็นคำสุภาพที่มุสลิมใช้กล่าวยกย่องท่านศาสดามุฮัมมัด หลังจากที่ได้เอย์นามท่าน

1.9.2 สัญลักษณ์ เป็นภาษาอาหรับที่มาจากคำว่า “สุบหานะฮู วะตะอาลา” ซึ่งมีความหมายว่า “พระองค์ทรงมหาบริสุทธิ์และสูงส่งยิ่ง” เป็นคำสุภาพที่มุสลิมใช้กล่าวยกย่องสรรเสริญ หลังจากที่ได้เอย์นามพระองค์

1.9.3 ((...)) วงเล็บคู่จะใช้สำหรับการเขียนอ้างอิง การอ้างอิงตัวบทอาดิษ

1.9.3 (...) วงเล็บเดี่ยวจะใช้สำหรับการเขียนรายงานอ้างอิง และการอธิบายศัพท์ที่สำคัญ

1.9.4 “...” อัญประกาศจะใช้สำหรับการแปลคัมภีร์อัลกุรอาน อัลหะดีษ ชื่อหนังสือและคำพูดของคนสำคัญและคนให้สัมภาษณ์

Prince of Songkla University
Pattani Campus